

Invasionsfallet Balkan.

Av Dagens Nyheters militäre medarbetare.

Frågan om invasionen eller den andra fronten har blöts och stötts så länge att det har sina sidor att söka komma med några nya synpunkter på saken. Men man kan ju börja undersökningen rörande de olika invasionsalternativ som för de allierades del föreligger med "fallet Balkan".

Långa östra Medelhavets kuster, framför allt i Egypten men även i Syrien, stå 9:e och 10:e brittiska arméerna. Dessa arméer som tidigare vakat i Iran och Irak och väl delvis varit framskjutna mot Kaukasus ha nu till sina huvuddelar kunnat återföras till Medelhavets stränder. Sannolikt ha mindre delar varit engagerade i 8:e arméns offensiv mot och över Tripolis. Huvuddelen står emellertid som en strategisk reserv inom det s. k. "tre-världsdelarhörnet", där afrikanska, asiatiska och europeiska områden mötas. De utgående britternas första verkliga strategiska reserv utanför själva England. Antydningar ha nyligen gjorts om att ytterligare brittiska krafter anlän till Egypten via Röda havet. Den brittiske generalen Wilson i Kairo har i en dagorder yttrat att man kan räkna med operationer som kunna komma att utspelas i ett snabbt tempo. I Turkiet lär man vara beredd på "stora händelser", för vilken gång i ordningen må vara osagt.

Fallet Balkan synes efter allt att döma utgöra ett alternativ i de allierades offensivplaner. Sannolikt har dock ett angrepp mot och genom Balkan icke från början avsetts. Till en början siktade man först mot Italien. Det hittills misslyckade Tunisienföretaget har utan tvivel rubbat denna plan och givit axelmakterna tid till motåtgärder på italienskt område i en utsträckning som man ej tänkt sig. Antagligen har man nu därför också, åtminstone tills vidare, fått överge tanken på att sätta i gång mot detta område. I varje fall skulle det betyda ett långt uppskov. Håller man emellertid fast vid general Smuts' tanke att axeln framför allt skall angripas över Medelhavet, så lär Balkan vara det objekt som nu ligger närmast till. Det är nämligen inte mycket att välja på. — Den Iberiska halvön torde nog få vara i fred. Även om Franco ställt och även framdeles ställer sig avvisande mot axelanspråk att få kontroll över vissa baser, kan man knappast tänka sig att han genom tillmötesgående mot England skulle riskera en tysk motstöt över Spanien.

Det främsta geografiska operationsföremålet för en eventuell allierad offensiv mot Balkanområdet är Rumänien, på grund av dess oljekällors be-

tydelse för axelns krigföring. För övrigt ligger det tradition över ett allierat företag mot Balkanområdet. Både Gallipoli och Saloniki äro orter som fått ge namn åt operationer vilka för snart tre decennier sedan kommo att spela en betydande roll, var och en på sitt sätt. Gallipoliminnen har dock en besk bismak, icke minst kanske för Churchill!

Denna gång kan det icke bli fråga om en direkt landstigning på Balkan. De grekiska öarna, vilka kranas Turkiets hela västkust, Kreta och Tolvöarna ligga som en barriär framför och vid inloppen till det svärnavigerade irnanhavet och kusten där bakom. Operationen måste ske i etapper, varvid Kreta och Tolvöarna i första hand måste invaderas. De äro starkt befästa. Ockupationen av dessa öar tar sin tid och ger axelmakterna möjligheter till motåtgärder i ett för den invaderande mycket känsligt stadium av operationerna. Balkankusten torde nu även ha hunnit att befästas, och terrängen är svår. Luftlandsättningar i stor skala böra givetvis underlätta företagets genomförande. Under alla förhållanden måste luftherraväldet vara garanterat, och troligt är även att detta kan ske.

Som baser stå förnämligast från väster räknat till förfogande: Bengasi, Tobruk, Mersa Matruh, Alexandria samt hamnar och flygstationer på Cypern. Baseringen är icke ogynnsam, och sträckorna till förstahandsmålen icke överväldigande. Baseringen lider dock av den svagheten att de styrkor som ansättas från de östligaste positionerna, bl. a. Cypern och Alexandria, måste så att säga runda det turkiska "hörnet". Detta förhållande bl. a. belyser hur betydelsefullt Turkiets läge är, om Balkanfallet kommer till utförande. Kan Turkiet bringas till aktivt deltagande, blir ju läget ett helt annat och gynnsammare för de allierades del. Men turkiska förberedelser för deltagande i kriget kunna ej ske i det fördolda, och därmed utsätter sig väl Turkiet för ett axelangrepp, som kanske i sin tur skulle komma läget att ändra sig.

Det sagda bör kompletteras med några ord om i vilken mån läget i Ryssland och i Ukraina utövar inflytande på "fallet Balkan". Balkan är ju en gammal, som det heter, rysk "intressesfär". De ryska intressena beträffande bl. a. Bosporen ha tidigare korsats av England, som icke velat ge fritt utlopp för ryska avsikter åt Medelhavet till. Så länge tyskarna stodo vid Volga hade ryssarna

sannolikt inte alltför mycket emot ett allierat invasionsförsök åt Balkanhållet. Senare har det ryktats att Stalin skulle ha ställt sig avog mot att de allierades invasion komme till stånd på sagda håll. Han vill ha invasionen "i väster". Här stå de allierade kanske inför ett svåröst dilemma. Vill Ryssland inte ha någon hjälp här; skall man då gå emot dess önsknings, vilket kan medföra komplikationer, så dominant som Ryssland nu ter sig i fråga om krigföringen. Detta är frågor som man ej kan få något svar på. Under alla förhållanden utgör dock "fallet Balkan" ett av de alternativ — övriga skola i fortsättningen få sin behandling — man har att räkna med, när det gäller frågan om de allierades offensivplaner. Kanske dock redan här bör sägas att undersökningen leder till den slutsatsen att Balkanfronten inte torde bli de allierades huvudfront, utan snarare få karaktär av en kraftig, avledande operation.

K. A. B.